

Dorpen in het veen

van moeras tot dorp

SCAN DE CODE,
LEES DE VENSTERTEKST
EN BEKIJK DE AFBEELDINGEN

5/6

VAKKEN:
GESCHIEDENIS, AARDRIJKSKUNDE

Maak af:

Als ik erbij was geweest dan zou ik _____

omdat _____

Opdracht

Dit ga je doen: je ontdekt hoe arme mensen vroeger in het veen woonden. Ook teken je een plattegrond van een plaggenhut.

Dit heb je nodig: grote vellen papier, stift, tekenpapier en potloden of stiften

Je maakt deze opdracht: een deel samen en een deel alleen

Het verhaal van Roelofje:

Wonen in een hut gemaakt van plaggen, turf en takken met maar één kamer, waarin je eet, slaapt en werkt. Zo leven de allerarmste arbeidersgezinnen in de veengebieden. Zoals de familie van Roelofje. Zij woont samen met haar vader, moeder, oma, drie broers, twee zusjes en een varken, een geit en vier kippen in een plaggenhut de buurt van Valthe. 'Binnen is het donker en rokerig; het fornuis heeft geen schoorsteen waardoor de rook in de kamer blijft hangen', zegt Roelofje. 'Om de wind buiten te houden, heeft oma oude kranten op de muren geplakt.' Midden in de kamer staat een tafel met drie stoelen en tegen de wand een oude kast. Aan het dak hangt een petroleumlamp. Die steekt de moeder van Roelofje 's avonds aan. In de hoek ligt een stapel strozakken, die het gezin van Roelofje gebruikt om op te slapen. 'Die zakken zitten vol luizen en vlooiën en soms rent er een kakkerlak of een rat overheen', vertelt Roelofje. 'Soms ben ik blij dat binnen zo donker is. Dan zie ik al die vieze beesten niet.'

De stappen:

1. Samen met je groepje maak je een woordweb over wonen in onze tijd. Denk bijvoorbeeld aan: waar zijn huizen van gemaakt? Welke voorzieningen, zoals een verwarming, heb je in huis? Wat zorgt ervoor dat je het fijn hebt in huis?
2. Ruim honderd jaar geleden wonen mensen in het veen heel anders dan nu. Bekijk de foto's op deze opdrachtkaart en lees het verhaal van Roelofje.
3. Maak een woordweb over wonen in een plaggenhut. Denk aan: hoe zijn de hutten gemaakt? Welke materialen? Wat staat er in? Is er water en elektriciteit? Welke andere voorzieningen zijn er? Hoe zou het zijn om er te wonen?
4. Lees het verhaal van Roelofje nog een keer. Teken daarna een plattegrond van haar huis.

Afronding:

Schrijf onder je plattegrond:

- Wat jij het meest mist als je in een plaggenhut zou wonen;
- Wat jij het grootste verschil vindt tussen wonen vroeger en nu.

Dit weet ik nu over het ontstaan van veendorpen:

En dit wil ik nog weten:

Beeld: Drents Archief en Drents Museum

Ontwikkeling:
Kirsten Bos, Geschiedenis Beleven

Vormgeving:
Frank de Wit

Foto voorkant:
P.B. Kramer, Drents Museum